

Óbudai kocsmák dícsérete

(Olvasmány borlívók számára...)

Magánosok; sebzettek; akiket az asszony meg nem ért; aki rossz vascsorát kapott otthon és kisurran a hetessel Kéhléhez, vörös lében úszó bőrös disznópörköltet enni; csalódott asszonyok, akik merengve nézik a holdat az ezüstlevelű Pájerli-fák között; vigkedélyű suszterek, takácsok, timárok, hentesek, kádárok, ácsok; hajlott költők, akik a nehezen kipumpolt utolsó tizzessel illúziókat kergetnek az aranylók rizling-fröccs izei mellett; öreg férfiak, akik fejletleni szeretnék, hogy elmúlt az élet; háborgó színészek, akik idemenekülnek, ha más kapta meg a főszerepet; tejarcú lányok, akik kapuzárak után kiscsóknek a fiúval, hogy belekóstoljanak a nagyok mámorába; óbudai weinbeisserek, akik lassan isszák az új borokat, az első kortyot sokáig szájukban tartják és közben felnéznek a csillagokra; minden rendű és rangú borlívók, akik esténként ferencjózsefi kitüntetések színeit idéző rizling, elpirult lányok arcszínére emlékeztető kadarkák, eltemetett álmokat fedtető burgundi és fuccsbament karrieréért vigasztaló zöldszilváni mellett ültök... óbudai kertés kiskocsmák népe, hozzátok zarándokoltunk el, hogy megnézzük, milyen csudálatos arrafelé a hold, milyen csönd van az emberek szívében és milyen gerjesztő borokat mérnek a braunhaxlereskt ivadékai. Ki hívott közéték? Hívott a csendetek és hívtak a hűvös kocsmaszögletek. S hívott

Flesser Anna

„akinek itala égi manna“.

Kicsoda Flesser Anna? Nem szökeahajú, tejfehér kislány, nem is kihívó szépasszony, csak magános kisasszony, túl az ötvenen. Szemüveget visel, haja őszül, örökké fürge lábain magasszárú, fekete cipő, de a férfiak, mint öreg darvak, esteről-estére mégis szenvedélyesen húznak hozzá, körülülük még a sötétben is és hívebbek, mint a legszébb szerelmeshez. Mert Flesser Anna többet tud a többi nőnél: tud bort mérni, aranylók nedvek ízeit keverni, búsongó embereknek füstölt oldalast szervírozni hónapos retekkel, gyorsabban kiszolgálni, mint a legjobb asszony és tud mosolyogni akkor is, ha iszik a férfinép.

S mindenütt mennyi illem és mennyi kellem és mennyi stílus! Nincs itt még hivatkozó kocsmacéger sem, sem söröskancsó vasrudon, sem zöld táblára pingált borosüveg és sárga sósperec, csak egy szeletke papírra ráírva csak úgy plajbásszal a kapu felett:

Flesser Anna kocsmája,
Szentendrei-út 52.

S mennyi szerénységgel „Ugy-e, nagyon régi ez a ház, Annuska lelkem?“ „Nem, csak 1821-ből való.“ S ezek a csodálatos kékvirágos halovány korszok? „Óh, még apámtól valók.“ És ezek a róneszansz díszítésű kis vaskályhák? „Istenem, jól melegítenek“. Annuska csak jár, tipeg, méri a bort, szeli a füstölt oldalast, spriccell a szódát s néha, úgy egyszer este, leül egy szék szélére és nézi a weinbeissereket. Hogy kicsodák a weinbeisserek? Kemény, vörösnagyú, csöndes és nagyon illedelmes férfiak. Mert ide nem járnak borisszák, csak borlívók, ide nem jár sem kaptos, sem zsákányos, sem olyan, aki részeg, sem olyan, aki nem bírja a bort. Óbuda népe kocsmáért emberekből áll. Ezek isznak, tündönek, nézegetik a falon a rozsdavörös színben komorló vadászkepeket, vagy a sötét felett az esarpnyalkendős gigerlit, amint a halovány arcú kisasszony fölé hajol; soha sem részegek, megisszák a napi adagot, pontosan fizetnek, nem kötekednek s ha jön az éjféli, hazabaktatnak csöndesen az óbudai macskaköveken. A csillagok néznek csak utánuk s Flesser Annuska árva és meleg szemé.

Tallér Ferenc

vendéglője itt fekszik a Fő-tér mellett; szomszédságában egy árva gázlámpa, egy barokk lodzia és néhány poraiból élemedő halott Zichy, akik ilyenkor este malaclopó köpenyt öltenek és végigsurrannak az utcákon, hogy megnézzék, mivé lett az ő egykori óbudai birodalmuk? A Tallér-ban magányosan és árván ül az író, a pol-

gárság krónikása; a másik asztalnál íróskor fölé hajol Fehér bácsi, ez a kedves és csöndes vendég, aki valaha tengerész volt Pólában. azután rajzoló a Wiener Sportblattnál, most nappal virágtermelő Obudán, éjszaka pedig grafológus és portré-rajzoló.

S hogy miről nevezetes még Tallér Ferenc vendégszerető kocsmája azon túl, hogy itt volt valaha az óbudai gőzhajó-kormányosok temetkezési egyesületének törzsszatala? Nehéz lenne felelni rá. En csak annyit tudok, hogy ide jár az író, aki az egri dombok nedveitől Lombardiáig végigkóstolt minden izzt és e drága bogycok minden zamatát; ide jár az óbudai tisztelendő, aki bölcs és meleg derűt merített Tallér uram rizlingjeiből s csak azt tudom, hogy aki e Tallér-bort issza, az a kicsiny zöldasztalok mellett költőket kezd idézni és agyában felgyullad a világ zenéje és szép harmóniája. Itt még ismerik a régi mértékeket; itt még tudják, mennyi a *meszely*, a *pint*, az *itce* s a *gönci hordó*, mennyi az *akó*, a *mafla* (fél bor, fél szóda), itt még ismerik a *tréfát* (egy deci bor, egy deci víz), a *fordítottat*, a *házmestert* és a *szinész-fröccsöt*, amely szegény ital s mindössze két deci szódából áll.

S a Mókus-utcában a

Kéhli

öreg gesztenyefáival és az udvar szögletében Szent Flórián fehér szobrával, s alacsony háztetőin éji légyottokra siető fekete kandurjaival és a fák lombjai alatt ezekkel a szép, boldog és merengő hentesekkel és suszterekkel és pesti dámákkal, akik áhítattal érkeznek ide és ájtatosan nézik a falon a márványtáblát, amely azt hirdeti, hogy itt ült barátaival Krudy, az utolsó ködlovag. „Nagyon finom ember volt“ — mondja a fiatal, vendégszerető Kéhli úr, a mamának mindig azt mondta: „Tantikám, szívecském, egy zöldszilváni fröccsöt“; keveset beszélt, kevesekkel érintkezett és az öreg vaskályha mellett Rezeda Kázmérről merengett és arról, hogy Szindbád a nők lábát szerette, a „hófúvásos időjárás“, „az ősziliget vérfoltos leveleit“ és az „elhagyott szélmalomokat“. S míg Chiba bácsi, a drága óbudai suszter már elmenőben, kabátban, asztaltól asztalig járva, kalappal fején rázendít az ő kedves nótájára:

„Nyári pi rosalma
Terem minden sorbaaa,
De ilyen kisleáány,
Nem minden borkorban“

... a fiatal Kéhli úr azt mondja: „Az utolsó estét is itt töltötte Gyula bácsi. Kerekes szerkesztő úrral és Mezei főszolgabíró úrral ülték itt hárman, már mindenki hazament. Ugy éjjeltájban a főurat hivatva. „Józsikám, szívecském, töltsön egy liter zöldszilvámít fűredi palackba.“ Azzal ment haza ide a szomszédba, a Teplom-utcába. Reggel azt mondja a mama, Jézusom, meghalt Gyula úr. Átrohanok, be a szobájába. Az ágy mellett állt a fűredi palack, *üresen*. Ő meg holtan, féloldalt dölve.

Merengeni szeretnének, Frizsinát, Eugéniát, Anasztáziát, Alvinczi Eduardot vagy Nagybotos Violát idézni, de Chiba bácsi már ideért asztalunkhoz és ellentmondást nem tűrő hangon zengi: „Ne törődj semmivel, csak kacagj, szeress...“ S az ajtóból még visszapislog okuláréja mögül: „Csak kacagj, szeress!“ Aztán megnézzük a kis borházat, ahol két hordóban 27.500 liter bor zamata öregbedik s mikor megkóstolok egy nehéz muskotályt, Kéhli úr, ez a bölcs barátunk, ezt mondja: „Ezt nem mérhetem. Nehéz bort nem adhatok a vendégnek, ha 20 forinton túl vannak a húsárok.“ Hát nem tündéri hely ez az öreg és bölcs Óbuda?

S végül a Rózsadomb öléhez dölve, Brabant-ot és breton borlívókat idézte, egy gázlámpa árnyékában a

Jó öreg Pájerli...

Az udvarán három ecetfa, egy kőris, egy platán, a halovány fal

mellett szemérmes poligénium, a fák között a hold bánatos ezüstje és a felső kert felé egy lépcső; ilyeneken surranhattak az esti homályban korzikai kalózok Ajaccio síkatorai között! S a falon Doris Durranti, a falak mentén a drága zöld asztalok, kikoptatott grádicsaikkal, az udvar bejáratánál kétszáz éves szőlőtöke a falon (már nyolcvan éve itt függ, a forrást mutatja, ahonnan a mámorok ereje kicsordul) s az egész lágyan zengő kép felett és esti homály felett Diószeghy szerkesztő úr elshant kis kövér alakja zöld lödenkabátban. A levegőben elszállt tréfái keringenek, borízú, rekedt hangja muzsikál s mintha még hallanánk a „művelt és romlott úriember“ utolsó énekét: „De szép két lánya van a kapitánynak, a kapitánynak...“

Idén volt százkilencvenegy éves a régi Pájerli-ház. Legutóbb Newyorkból érkezett levél egy híres magyartól: „Itt is jó bort mérnek, írja, hát még ha olyat adnának, mint a Pájerliné!“...

*

Hát ilyenek ezek a kis óbudai kertes kocsmák. Vonásuknak titka van: a béke, csend és az összhang. Még a hold itt a szélben játszó kis levelek között. Nini, milyen furcsa; mintha Dió állna benne, tömpe kis újjai közt kadamfröccs, de szemében ijedt zavar, mert egy égi cimora éppen lefogta kezét, hogy ki ne hajtsa a borissza egyetlen hörpöléssel...

Ruffy Péter